

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Psi u blizini PSS
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	30.07.2018. godine, 04:20 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Avion - Psi
Opis događaja:	<p>Nakon slijetanja vazduhoplova pilot vazduhoplova upozorava kontrolu leta o uočenim psima u blizini piste. Nakon primljene informacije nadležna kontrola nalaže pregled, te u saradnji sa vatrogasnom službom, nakon nejavljanja službe aerodromske tehnike, vrši udaljavanje uočenih pasa dalje od piste. U toku inspekcije piste, drugi vazduhoplov iste kompanije, čeka na polijetanje.</p> <p>Pola sata nakon toga, prije polijetanja vazduhoplova, ponovo uočeni psi od strane nadležne kontrole letenja, ovaj put na samoj pisti. Ponovo prije polijetanja naložena inspekcija i udaljavanje pasa dalje od piste.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Zaključci provedene istrage:</p> <p>-U proteklih godinu dana, Ured za sigurnost zračne plovidbe zaprimio je dva sigurnosna izvještaja o događajima koji se odnose na ulazak pasa na pistu aerodroma.</p> <p>-Dana 24.11.2017. godine, BHANSA je uputila dopis aerodromu – "Informisanje o sigurnosnim događajima koji su se dogodili na predmetnoj lokaciji i realizovanje sigurnosnih preporuka", u kome se aerodrom informiše o događaju OCC 45-17 "Psi na stazi" te su isti zamoljeni da razmotre sigurnosne preporuke koje se odnose na navedeni događaj, a koje glase:</p> <p>* Uputiti dopis aerodromu s molbom da se izvrši pregled ograde radi ustanovljavanja da li na istoj postoje otvori/puknuća preko kojih životinje mogu doći na manevarske površine, odnosno da li na području manevarskih površina postoji obitavalište pasa i/ili drugih životinja.</p> <p>* Ukoliko se nakon obilaska ustanovi da na području manevarskih površina postoji prethodno navedeno obitavalište potrebno je postupiti prema pozitivnim zakonskim propisima (kontaktirati azil) na način da se ta obitavališta uklone.</p> <p>-Do današnjeg dana Ured za sigurnost zračne plovidbe BHANSA nije dobio odgovor od aerodroma koji se odnosi na navedeni dopis.</p> <p>-Dana 30.07.2018. godine, pilot vazduhoplova uočio pse u blizini piste aerodroma.</p> <p>-Nakon primljene informacije nadležna kontrola nalaže pregled.</p> <p>-Služba aerodromske tehnike nije odgovorila na poziv kontrolora letenja, te se u saradnji sa vatrogasnom službom izvršilo udaljavanje uočenih pasa dalje od piste, tačnije izvan ograde aerodroma.</p> <p>-Psi su ponovo uočeni na pisti aerodroma od strane kontrolora letenja, prije polijetanja vazduhoplova.</p> <p>-Prije polijetanja vazduhoplova, ponovo naložena inspekcija i udaljavanje pasa od piste.</p> <p>-Aerodrom je dužan postupiti u skladu sa članom 180. Pravilnika o aerodromima (Smanjenje opasnosti od kretanja i zadržavanja divljih životinja na području aerodroma)</p> <p>Sprečavanje kretanja i boravka divljih životinja na području aerodroma u nadležnosti je operatora aerodroma koji mora osigurati: a) plan i uputstva, te mjere i postupke u vezi sa tim; b) potrebnu opremu, kao i; c) službu zaduženu za provođenje tih mjera i postupaka.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	<p>ATM E5 prema RAT metodologiji</p> <p>Bez uticaja na bezbjednost letenja (safety). Ovakva vrsta događaja dešava se rijetko.</p> <p>ATM ground C5 prema RAT metodologiji</p> <p>Bitni incident, koji se vrlo rijetko dešava.</p>
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Uputiti dopis aerodromu, a na znanje BHDCA u kome bi se naglasila obaveza postupanja u skladu sa "Pravilnikom o aerodromima" Član 180. (Smanjenje opasnosti od kretanja i zadržavanja divljih životinja na području aerodroma).
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,